

งานวิจัย/การสำรวจ/ผลการศึกษา

หัวข้อ	รายละเอียด
ชื่อบทความวิจัย:	วิเคราะห์เชิงวิพากษ์แนวคิดที่ว่าด้วยทศพิธราชธรรมในพระพุทธศาสนาคือธรรมาภิบาล
ชื่องานวิจัย:	วิเคราะห์เชิงวิพากษ์แนวคิดที่ว่าด้วยทศพิธราชธรรมในพระพุทธศาสนาคือธรรมาภิบาล
ชื่อผู้วิจัย:	ผศ.ดร.อำนาจ ยอดทอง
คณะ/สาขาวิชา:	ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
ที่มาและความสำคัญ:	<p>หลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่ถือเป็นแนวคิด “การบริหารจัดการที่ดี” หรือสอดคล้องกับ “หลักธรรมาภิบาล” ได้แก่ ทศพิธราชธรรม และจักรวรรดิวัตร เป็นต้น โดยเฉพาะหลักธรรมที่มักจะถูกยกขึ้นว่าเป็นหลักธรรมาภิบาลในพระพุทธศาสนา คือ “ทศพิธราชธรรม” ดังนั้นบทความชิ้นนี้จึงมุ่งศึกษาวิเคราะห์เชิงวิพากษ์หลักธรรมนี้ในฐานะที่มักถูกกล่าวอ้างว่าเป็นหลักธรรมาภิบาลในพระพุทธศาสนา ซึ่ง อำนาจ ยอดทอง (Yodthong, 2014) ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า “การกล่าวเช่นนี้ย่อมมีนัยยะแสดงว่าหลักการทั้ง 2 เป็นหลักการเดียวกัน มีฐานคิดแบบเดียวกัน หรือมีความหมายสอดคล้องในลักษณะที่ทศพิธราชธรรมทุกข้อมีความหมายตรงกับธรรมาภิบาลทุกข้อเท่านั้น” ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้จะพิจารณาเฉพาะหลักธรรมที่นักวิชาการและผลงานวิจัยต่างๆ มักจะมองว่าเป็นธรรมาภิบาลในพระพุทธศาสนาคือทศพิธราชธรรมนี้เท่านั้น เนื่องจากถือว่า หลักธรรมต่างๆ ในพระพุทธศาสนามีสถานะเดียวกันทั้งหมด คือ เป็นคุณธรรม หรือกุศลธรรม (ธรรมที่ดีงาม) อันเป็นคุณสมบัติประจำจิตใจของมนุษย์เหมือนกัน ในที่นี้จึงเลือกหลักทศพิธราชธรรมเป็นตัวอย่างในการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ดังนั้นการกล่าวอ้างว่าหลักทศพิธราชธรรมในทางพระพุทธศาสนาคือธรรมาภิบาล ย่อมก่อให้เกิดประเด็นตามมา ได้แก่ หลักธรรมเหล่านี้เป็นธรรมาภิบาลอย่างไร ข้อไหนหรือหากกล่าวอ้างว่าสอดคล้อง คือ สอดคล้องกับธรรมาภิบาลข้อใดเป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ นักวิชาการทางพระพุทธศาสนาหรือแม้กระทั่งงานวิจัยต่างๆ มักจะไม่กล่าวถึง ในงานวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งพิจารณาและศึกษาวิเคราะห์ประเด็นเหล่านี้เป็นหลักในเชิงวิพากษ์ เพื่อที่จะชี้แจงและทำความเข้าใจแนวคิดทั้ง 2 ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า แท้ที่จริงแล้ว ทศพิธราชธรรมในทางพระพุทธศาสนาเป็นธรรมาภิบาลได้หรือไม่ อย่างไร</p>
ขอบเขตพื้นที่การศึกษา:	การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยด้านเอกสาร (Documentary Research) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากคัมภีร์พระไตรปิฎก เอกสาร หนังสือ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของทศพิธราชธรรมและธรรมาภิบาล และประเด็นที่ว่าด้วยทศพิธราชธรรมในพระพุทธศาสนาคือธรรมาภิบาล
วัตถุประสงค์:	การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อวิเคราะห์เชิงวิพากษ์แนวคิดที่ว่าด้วยทศพิธราชธรรมในพระพุทธศาสนา คือ ธรรมาภิบาล
แหล่งทุนสนับสนุน:	-
หน่วยงานที่ร่วมมือ:	-
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย:	-

หัวข้อ	รายละเอียด
ระดับความร่วมมือ:	ภายในประเทศ
ผลลัพธ์ที่นำไปใช้ประโยชน์ต่อ:	<p>ฐานคิดเกี่ยวกับ หลักธรรมาภิบาล และ หลักทศพิธราชธรรม นั้นมีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง โดยที่หลักธรรมาภิบาลมีฐานคิดบนพื้นฐานแนวคิดและการบริหารเชิงระบบหรือโครงสร้าง สอดคล้องกับจริยศาสตร์เชิงหน้าที่ (duty ethics) หรือทฤษฎีหน้าที่ (duty theory) ส่วนหลักทศพิธราชธรรมมีฐานคิดบนพื้นฐานแนวคิดเชิงคุณธรรม สอดคล้องกับจริยศาสตร์เชิงคุณธรรม (virtue ethics) หรือทฤษฎีคุณธรรม (virtue theory) อาจกล่าวได้ว่า ทศพิธราชธรรมเกิดมาจากคุณธรรมของผู้นำโดยตรง แต่ธรรมาภิบาลเกิดมาจากกฎเกณฑ์อันเป็นส่วนหนึ่งของระบบหรือโครงสร้างในภาพรวมเป็นสำคัญ การมองว่า “ทศพิธราชธรรมในพระพุทธศาสนา คือธรรมาภิบาล” ซึ่งมีความสัมพันธ์แบบเท่ากันทุกประการจึงเป็นไปได้ ทั้งในแง่ตรรกะฐานคิด และหลักการของทั้ง 2 ด้วยความแตกต่างและการมีจุดเน้นที่ต่างกันเช่นนี้เอง เมื่อมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารและการปกครองในสังคมไทยในทุกๆ ด้าน จึงได้มีการกำหนดหลักการใหม่เพิ่มขึ้นมา หลักการนี้เรียกว่า “หลักคุณธรรม” อันเป็นการเปิดพื้นที่ให้คุณธรรมและจริยธรรมทางศาสนาโดยเฉพาะพระพุทธศาสนามีทศพิธราชธรรมเป็นต้น ได้เข้าไปเสริมฐานของระบบหรือโครงสร้างแบบธรรมาภิบาล เราอาจเรียกให้จำเพาะเจาะจงกว่านี้ว่า “ธรรมาภิบาลแบบไทย” ทำให้หลักธรรมาภิบาลนี้มีองค์ประกอบทั้งที่เป็นเชิงระบบและเชิงคุณธรรม ซึ่งแนวคิดแบบนี้สอดคล้องกับ “ทฤษฎีจริยศาสตร์องค์รวม” ที่ให้ความสำคัญทั้ง 2 ส่วนรวมกัน คือ คุณธรรมของคนดีและระบบหรือกฎที่ดี</p>
Web link อ้างอิงการดำเนินงาน:	https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/download/151335/125540/
รูปภาพประกอบ:	-
SDG goal ที่เกี่ยวข้อง:	<p>17. เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก สำหรับการพัฒนายั่งยืน</p> <p>(Strengthen the means of implementation and revitalize the Global Partnership for Sustainable Development)</p>